

Et brev med værdier

Svend Sørensen

”Det, som skrives, gemmes - det, som siges, glemmes”, hedder det i et gammelt ordsprog. Den snak er der stadigvæk meget om, selvom den moderne teknik har gjort det muligt også at fastholde det talte sprog. Da Kristen Kristensen i 1902 skrev hjem til sin mor i Sennels, var han med til at ”gemme” værdifulde oplysninger om de økonomiske forhold på landet dengang. Brevet blev i 1989 overgivet til museet af brevskriverens søn, Tage Kristensen i Skovsted.

Kristen Kristensen var født i Sennels i 1879 som søn af Kristine Pedersen, der levede af at gå ud og sy for folk. Dengang var det én af de få erhvervsmuligheder, der fandtes for enlige mødre. Hun boede i et lille, nu nedrevet hus lidt nord for kirken.

Kristen Kristensen, Skovsted.

Kristen gik i Sennels skole hos lærer Skårup, før han som de fleste kom ud at tjene. Han var bl.a. på Korsgård og Gl. Ullerupgård i Sennels sogn og på Overgårdsminde på Thyholm, hvorfra omtalte brev er skrevet.

Egnshistorisk arkiv for Thyholm oplyser, at der ved folketællingen i 1901 boede 14 mennesker på Overgårdsminde. Ejerne Mathias og Anne Marie Overgård var først i tresserne og havde en 25-årig søn boende hjemme. Desuden boede datterens tre børn hos

bedsteforældrene, fordi moderen var under uddannelse til jordemoder. På gården var der to tjenestepiger og fire karle foruden to piger på omkring 20 år, der blev betegnet som husholdningslever.

Kristen Kristensen blev på Overgårdsminde i tre år. Værnepligten blev aftjent i Aalborg, men ellers levede han resten af sit liv i Nordthy. I 1908 købte Kristen Kristensen en ejendom i Skovsted, og to år senere giftede han sig med Ingeborg Mikkelsen. Hun arbejdede dengang som husholder i Skovsted, men stammede fra Sennels. I ægteskabet fik de fire sønner og en datter, hvoraf tre endnu bor på ejendommen. Kristen Kristensen døde i 1953 tre år efter sin kone.

Tage Kristensen husker sin far som en mand, der havde sine meningers mod – ”han gav ikke sin ret væk”. Han var en ”knag” til at regne og skrive, og før han lagde kortspillet på hylden, kunne han huske alle spillede kort i et slag kort. Kristen Kristensen var med andre ord en mand, der havde orden i tingene, hvilket understreges af følgende brev:

Overgårdsminde 27/11 1902

Kære elskede Moder.

Da du gerne vil vide, hvorfor jeg ikke havde flere Penge til dig, skal jeg gerne lade dig det vide. Jeg vil nu forklare dig mine Pengeudgifter fra første November sidste Aar og nu til November.

En Cykle	165 Kr.	00 Øre
Et Ur	44 Kr.	00 Øre
Kommuneskat	6 Kr.	00 Øre
En Høstle	6 Kr.	00 Øre
En Fiskebens Pisk	6 Kr.	00 Øre
Et Hængestativ til Cyklen	2 Kr.	50 Øre
Træsko	4 Kr.	00 Øre
Et Par Sko forsaalet	2 Kr.	50 Øre
Nye Træsko paa mine		
Træskostøvler	2 Kr.	75 Øre
2 Cyklerbluser	6 Kr.	50 Øre
1 Par Cyklerhoser	1 Kr.	50 Øre
3 do Sokker	2 Kr.	50 Øre
1 Par hvide Benklæder	2 Kr.	25 Øre
2 Par Gymnastiksko	6 Kr.	00 Øre
1 Livrem	1 Kr.	25 Øre
1 Spejl	3 Kr.	00 Øre
1 Humbug ¹	1 Kr.	25 Øre
1 Cyklehue	1 Kr.	25 Øre
1 hvid Hue	1 Kr.	50 Øre
1 Vinterkaskjet	1 Kr.	65 Øre
Rejsepenge mindst	3 Kr.	00 Øre
Breve, Pakforsendelse		
og Aviser	6 Kr.	00 Øre
1 Flaske Blæk	1 Kr.	25
1 Gros Tændstikker	1 Kr.	10
Vaskesæbe og et Spejl	2 Kr.	00 Øre
En strikket Vest	5 Kr.	00 Øre
Et Par Mufferdisser	0 Kr.	35 Øre
Penge til Dyrskuets	10 Kr.	00 Øre
Vask af Kravetøj	2 Kr.	00 Øre
Klipning af Haar	1 Kr.	50 Øre
Byttet med den gamle		
Cyklelygte og faaet en ny		
Karbid	0 Kr.	40 Øre
Sygdom	5 Kr.	00 Øre
Til Sygekassen	3 Kr.	65 Øre
Til Afholdsforeningen	4 Kr.	65 Øre
Til Brandforsikringen	1 Kr.	00 Øre
Tobak	2 Kr.	80 Øre
En Pibespids og Kniv	1 Kr.	00 Øre
Et Par Mansjetter, en Flip,		
et Par Knapper	1 Kr.	60 Øre
I alt	322 Kr.	65 Øre

Jeg har faaet 325 Kr. i Løn. Her kan du altsaa se, hvordan de 322,65 er gaaet. Jeg har ca. 40 Kr. i Lommepege. Sidste November havde jeg ogsaa 40 Kr. i Lommepege. Det vil sige, da var der medregnet 13 Kr., som jeg har til gode hos Røgteren, der var på Ullerupgaard. De er ikke

¹ Permanent bundet tørklæde eller slips.

medregnet til de Lommepege, jeg har nu. Han har lovet mig dem hver Gang, jeg har talt med ham, endnu har jeg ikke faaet dem. Altsaa kan du se, hvordan ens Løn kan

1. Løn	100	100	
2. Løn	100	100	
3. Løn	100	100	
4. Løn	100	100	
5. Løn	100	100	
6. Løn	100	100	
7. Løn	100	100	
8. Løn	100	100	
9. Løn	100	100	
10. Løn	100	100	
11. Løn	100	100	
12. Løn	100	100	
13. Løn	100	100	
14. Løn	100	100	
15. Løn	100	100	
16. Løn	100	100	
17. Løn	100	100	
18. Løn	100	100	
19. Løn	100	100	
20. Løn	100	100	
21. Løn	100	100	
22. Løn	100	100	
23. Løn	100	100	
24. Løn	100	100	
25. Løn	100	100	
26. Løn	100	100	
27. Løn	100	100	
28. Løn	100	100	
29. Løn	100	100	
30. Løn	100	100	
31. Løn	100	100	
32. Løn	100	100	
33. Løn	100	100	
34. Løn	100	100	
35. Løn	100	100	
36. Løn	100	100	
37. Løn	100	100	
38. Løn	100	100	
39. Løn	100	100	
40. Løn	100	100	
41. Løn	100	100	
42. Løn	100	100	
43. Løn	100	100	
44. Løn	100	100	
45. Løn	100	100	
46. Løn	100	100	
47. Løn	100	100	
48. Løn	100	100	
49. Løn	100	100	
50. Løn	100	100	
51. Løn	100	100	
52. Løn	100	100	
53. Løn	100	100	
54. Løn	100	100	
55. Løn	100	100	
56. Løn	100	100	
57. Løn	100	100	
58. Løn	100	100	
59. Løn	100	100	
60. Løn	100	100	
61. Løn	100	100	
62. Løn	100	100	
63. Løn	100	100	
64. Løn	100	100	
65. Løn	100	100	
66. Løn	100	100	
67. Løn	100	100	
68. Løn	100	100	
69. Løn	100	100	
70. Løn	100	100	
71. Løn	100	100	
72. Løn	100	100	
73. Løn	100	100	
74. Løn	100	100	
75. Løn	100	100	
76. Løn	100	100	
77. Løn	100	100	
78. Løn	100	100	
79. Løn	100	100	
80. Løn	100	100	
81. Løn	100	100	
82. Løn	100	100	
83. Løn	100	100	
84. Løn	100	100	
85. Løn	100	100	
86. Løn	100	100	
87. Løn	100	100	
88. Løn	100	100	
89. Løn	100	100	
90. Løn	100	100	
91. Løn	100	100	
92. Løn	100	100	
93. Løn	100	100	
94. Løn	100	100	
95. Løn	100	100	
96. Løn	100	100	
97. Løn	100	100	
98. Løn	100	100	
99. Løn	100	100	
100. Løn	100	100	

gaa, uden hverken at spille eller drikke dem op. Hvad Kortspillet angaar, har jeg nærmest vundet lidt. Den Pisk, jeg havde med mig hertil, solgte jeg en Tid efter. Jeg holder selv min Høstle, saa faar jeg Betaling af Overgaard hvert Aar derfor. Ja, kære Moder nu kan du nok forstaa det, jeg har skrevet, og saa kan du se, hvor mine Penge er bleven af. Desuden er der selvfølgelig gaaet nogle Penge derforuden, det er ikke mange, det kan du nok forstaa. Nok herom, lad mig nu slaa ind paa en anden Bane. Du skal have mange Tak for Pakken og Brevet. Det glæder mig at høre, at du er rask og har det godt. Syning faar du nok noget af igen. Endnu mere forbavser det mig at høre, at vi har vundet 50 Kr. i Lotteriet, da jeg ikke troede, at vi spillede. Nu kan du beholde mine 25 Kr. Saa bliver det 95 Kr., du har faaet. Er du saa fornøjet med det kære Moder.

Således sluttede Kristen Kristensen sit brev hjem den 27. november 1902.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1990, side 89-92).